

Hoofdroute 2024

Roadmap voor de invoering van de Omgevingswet

Ten geleide

In 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het is zaak deze wet op een zorgvuldige en verantwoorde manier in te voeren. Omdat de wet later in werking treedt dan oorspronkelijk beoogd, hebben alle partijen die bij de implementatie van de wet betrokken zijn, samen een nieuwe roadmap opgesteld: Hoofdroute 2024.

Samenwerken aan de roadmap

De volgende partijen hebben samen aan de Hoofdroute 2024 gewerkt:

- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Unie van Waterschappen (UvW)
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Ruimte & Leefomgeving/Serviceteam Rijk (BZK/R&L/STR)
- Het Rijk
- Programma DSO-LV (landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet).

Ook hebben we met de softwareleveranciers gesproken over hun planningen. Die informatie hebben we meegenomen in de Hoofdroute 2024.

De Hoofdroute 2024 richt zich op het behalen van de laatste mijlpalen die nodig zijn om de Omgevingswet in werking te kunnen laten treden:

- BZK/R&L/STR zorgt ervoor dat wetgeving en onderliggende besluiten en regelingen digitaal beschikbaar zijn.
- DSO-LV zorgt er onder meer voor dat wetgeving kan worden gepresenteerd aan initiatiefnemers, belanghebbenden en overheidsgebruikers. DSO-LV zorgt er ook voor dat overheden plannen kunnen inzien en muteren. En dat overheden toepasbare regels en vragenbomen kunnen registreren in het digitaal stelsel en dat initiatiefnemers die vervolgens kunnen gebruiken. DSO-LV zorgt ervoor dat aanvragen en meldingen kunnen worden gedaan en kunnen worden ontvangen. En dat besluiten kunnen worden gepubliceerd.
- De softwareleveranciers zorgen ervoor dat overheden hun lokale systemen kunnen koppelen aan het DSO-LV. En dat deze systemen binnen het digitaal stelsel kunnen werken.
- Het Rijk, IPO, Unie van Waterschappen en VNG ondersteunen en begeleiden actief de rijkspartijen, provincies, waterschappen en gemeenten. Ze dragen eraan bij dat deze overheden op tijd technisch, procesmatig en inhoudelijk kunnen werken volgens de Omgevingswet.

Mijlpalen

De Hoofdroute 2024 is voor de betrokken partijen een middel om met elkaar zicht te houden op de voortgang. Met de route kunnen we op tijd interbestuurlijke knelpunten signaleren.

De mijlpalen geven streefmomenten aan waarop een resultaat moet zijn bereikt of waarop een activiteit wordt gestart voor een beheerste invoering van de Omgevingswet. Er worden daarom ook geen precieze data voor de mijlpalen aangegeven.

Hoofdroute 2024 vervangt eerdere routes

De nieuwe Hoofdroute 2024 vervangt de Roadmap Route 2022, de Gezamenlijke Hoofdroute 2022 en Route 2022 voor bedrijven, die eerder gehanteerd werden. Mijlpalen uit die voormalige routes die nog niet waren gerealiseerd, hebben in de Hoofdroute 2024 opnieuw een plek gekregen. Daarnaast is een aantal nieuwe mijlpalen toegevoegd en zijn planningen aangepast aan de huidige datum van inwerkingtreding, 1 januari 2024.

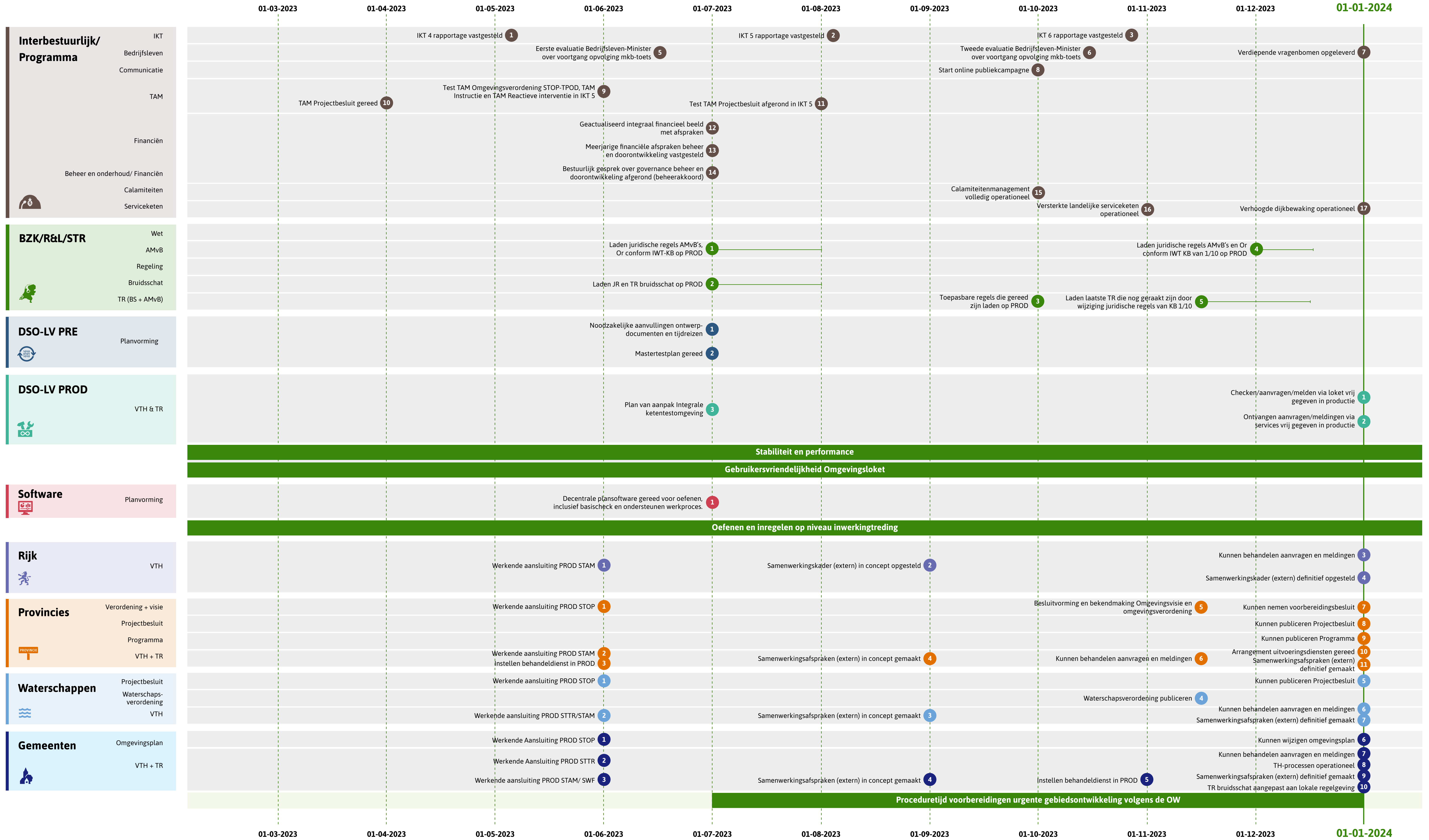
Ook is een nieuwe laan ingebracht: interbestuurlijk. Op deze laan treft u mijlpalen die onder gezamenlijke aansturing van het programma Aan de slag met de Omgevingswet en/of de interbestuurlijke partijen staan.

Partijen zoals VNG, IPO, Unie van Waterschappen, Programma DSO-LV werken de mijlpalen voor hun eigen organisatie verder uit. Vervolgens verwerken ze deze gedetailleerdere mijlpalen in een eigen roadmap.

De gezamenlijke Hoofdroute 2024 is afgestemd met de roadmaps van de afzonderlijke partijen.

Hoofdroute 2024

Roadmap voor de invoering van de Omgevingswet

Toelichting bij de laan Interbestuurlijk / Programma

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1 2 3	IKT	IKT-4/5/6-rapportage vastgesteld
5 6	Bedrijfsleven	Eerste en tweede evaluatie Bedrijfsleven-Minister over voortgang opvolging mkb-toets
7	Bedrijfsleven	Verdiepende vragenbomen opgeleverd
8	Communicatie	Start online publieks-campagne
9	TAM	Test TAM Omgevingsverordening STOP-TPOD, TAM Instructie en TAM Reactieve interventie in IKT 5
10 11	TAM	TAM Projectbesluit gereed en Test TAM Projectbesluit afgerond in IKT 5

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
12	Financiën	Geactualiseerd Integraal Financieel Beeld Omgevingswet
13	Financiën	Meerjarige financiële afspraken beheer en doorontwikkeling van het DSO vastgesteld
14	Financiën	Bestuurlijk gesprek over (beheerakkoord) governance, beheer en doorontwikkeling afgerond
15	Calamiteiten-management	Calamiteiten-management volledig operationeel
16	Serviceketen	Versterkte landelijke serviceketen operationeel
17	Serviceketen	Verhoogde dijkbewaking operationeel

Toelichting bij de laan BZK/R&L/STR

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	AMvB's en regelingen	Laden juridische regels AMvB's, Or conform IWT-KB op PROD
2	AMvB's en regelingen	Laden JR en TR bruidsschat op PROD
3	Toepasbare regels	Toepasbare regels die gereed zijn, laden op PROD

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
4	AMvB's en regelingen	Laden juridische regels AMvB's en Or conform IWT KB van 1/10 op PROD
5	Toepasbare regels	Laden laatste TR die nog geraakt zijn door wijziging juridische regels van KB 1/10

Toelichting bij de laan DSO-LV PRE

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	Generiek	Functionaliteit tijdreizen
		Op 1 juli 2023 zijn aanpassingen in de functionaliteit tijdreizen in het DSO gerealiseerd. Dit conform afspraken met de Raad van State.

Toelichting bij de laan DSO-LV PROD

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	VTH	Checken, aanvragen en melden via loket vrijgegeven in productie
		Vanaf 1 januari 2024 gaat het Omgevingsloket open en kunnen er aanvragen of meldingen – definitief – worden gedaan. De aansluiting in de productieomgeving van het DSO op het Omgevingsloket wordt van tevoren geregeld. Dit zodat vanaf 1 januari 2024 de aanvragen via het Omgevingsloket binnenkomen.

Toelichting bij de laan Software

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	Planvorming	Decentrale plansoftware gereed voor oefenen, inclusief basischeck en ondersteunen werkproces
		Met behulp van decentrale plansoftware van bevoegde gezagen kunnen omgevingsdocumenten zoals omgevingsplannen worden opgesteld die vervolgens via de landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV) beschikbaar worden gesteld. Deze commerciële plansoftware moet de bevoegd gezagen de benodigde functionaliteiten bieden voor hun werk- en planprocessen. Bevoegde gezagen maken hierover zelf tijdige afspraken met leveranciers. Vanuit het gezamenlijk programma worden basischecks uitgevoerd op de door leveranciers aangeboden software om te bezien of deze voldoet aan de gestelde eisen en standaarden om aan te sluiten op de landelijke voorziening van het DSO.

Toelichting bij de laan Rijk

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	VTH	Werkende aansluiting PROD STAM
		Het behandelingsysteem van rijkspartijen is in staat vergunningaanvragen en meldingen via Digikoppeling te ontvangen.
2	VTH	Samenwerkingskader (extern) in concept opgesteld
		Alle rijkspartijen hebben infographics gemaakt die in de regio zijn gedeeld en besproken met andere overheden. Het gaat dan over welke onderwerpen in de keten het rijk samen wil werken bij vooroverleg, vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Zie ook: Ministeries en uitvoeringsdiensten in de VTH-keten - op de website van het Informatiepunt Leefomgeving.

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
2	Generiek	Integraal masterestplan
		Dit plan geeft inzicht in alle centrale en decentrale testactiviteiten die worden uitgevoerd. Het geeft bovendien inzicht in welke onderdelen in de ketens nog niet afdoende door testactiviteiten zijn afgedekt. Ook geeft het antwoord op de vraag waar testactiviteiten kunnen worden geoptimaliseerd.

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
2	VTH	Ontvangen aanvragen en meldingen via services vrijgegeven in productie
		Vanaf 1 januari 2024 is de aansluiting van de systemen geregeld zodat zij aanvragen en meldingen kunnen ontvangen op basis van het zogenaamde STAM-koppelvlak.
3	Integrale ketentest-omgeving voor leveranciers	Plan van aanpak Integrale ketentestomgeving voor leveranciers gereed.

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
3	VTH	Kunnen behandelen van aanvragen en meldingen
		Alle rijkspartijen zijn in staat om aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV (STAM) te ontvangen en deze te beoordelen en te verwerken conform de eisen van de Omgevingswet.
4	VTH	Samenwerkingskader (extern) definitief opgesteld
		Alle rijkspartijen hebben het samenwerkingskader definitief opgesteld.

Toelichting bij de laan Provincies

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	VTH + TR	Werkende aansluiting op de productieomgeving van het DSO met een aansluiting via STAM	Alle provincies hebben VTH-systemen geschikt voor de uitvoering van de Omgevingswet, met een werkende aansluiting op de productieomgeving via de Standaard aanvragen en meldingen (STAM).
2	Plan	Werkende aansluiting op de productieomgeving van het DSO via STOP	Alle provincies hebben plansystemen geschikt voor de uitvoering van de Omgevingswet. Dat betekent dat het plansysteem een werkende aansluiting heeft op de productieomgeving volgens de Standaard voor overheidspublicaties (STOP).
3	VTH	Instellen behandeldienst in de productieomgeving van het DSO	Provincies hebben de mogelijkheid de behandeling van vergunningaanvragen, meldingen en andere verzoeken uit te besteden aan een zogenaamde 'behandeldienst'. Bijvoorbeeld een omgevingsdienst of samenwerkingsverband. Deze kan namens hen aanvragen en meldingen ontvangen en behandelen. Deze mijlpaal regelt dat provincies tijdig hebben aangegeven welke behandeldiensten, welke taken namens hen uitvoeren zodat de verzoeken ook door deze behandeldiensten kunnen worden afgehandeld.
4	VTH + toepasbare regels	Samenwerkingsafspraken (extern) in concept gemaakt	Alle provincies hebben met de partijen waarmee ze samenwerken in de keten van de Omgevingswet (gemeenten, omgevingsdiensten, Rijk) concept samenwerkingsafspraken gemaakt. Het gaat dan onder andere over betrokkenheid bij het omgevingsoverleg, het samenwerken aan het opstellen van toepasbare regels en vergunningaanvragen en de taken die bij de omgevingsdiensten worden belegd.
5	Verordening + Visie	Besluitvorming en bekendmaking Omgevingsvisie en omgevingsverordening	In alle provincies hebben Provinciale Staten de omgevingsverordening en omgevingsvisie vastgesteld na de daarvoor geldende procedure en bekendgemaakt in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) (en daarmee in de landelijke voorziening van het DSO).

Toelichting bij de laan Waterschappen

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	Projectbesluit en Waterschapsverordening	Werkende aansluiting PROD STOP	Alle waterschappen hebben een werkende aansluiting op de Standaard officiële publicaties (STOP) van de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV), ten behoeve van het kunnen publiceren van de waterschapsverordening en het projectbesluit.
2	VTH	Werkende aansluiting PROD STAM	Het behandelstelsel van waterschappen is in staat vergunningaanvragen en meldingen via Digikoppeling te ontvangen.
3	VTH	Samenwerkingsafspraken (extern) in concept gemaakt	Alle waterschappen hebben met hun ketenpartners in regionaal verband (provincies, gemeenten, omgevingsdiensten, et cetera) in concept samenwerkingsafspraken gemaakt. Het gaat dan onder andere over betrokkenheid bij het omgevingsoverleg, het samenwerken aan toepasbare regels, vergunningaanvragen en meldingen.

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
6	VTH + TR	Kunnen behandelen van aanvragen en meldingen	Alle provincies zijn in staat om aanvragen en meldingen vanuit de landelijke voorziening van het DSO (STAM) te ontvangen, en deze te beoordelen en verwerken conform de eisen van de Omgevingswet (zie de bijbehorende minimumeisen op de website van Aan de slag met de Omgevingswet). Daarnaast zijn de toepasbare regels (indieningsvereisten, op basis van de omgevingsverordening) gereed.
7	Verordening + Visie	Kunnen nemen voorbereidingsbesluit	Alle provincies zijn in staat om een voorbereidingsbesluit te nemen, conform de procedures van de Omgevingswet. Ook zijn ze in staat om dit voorbereidingsbesluit in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) (en daarmee in de landelijke voorziening van het DSO) te publiceren.
8	Projectbesluit	Kunnen publiceren projectbesluit	Alle provincies kunnen het projectbesluit digitaal publiceren. Hiervoor moet er een werkende aansluiting zijn op STOP van de landelijke voorziening van het DSO.
9	Programma	Kunnen publiceren programma	Alle provincies kunnen de programma's digitaal publiceren. Hiervoor moet er een werkende aansluiting zijn op STOP van de landelijke voorziening van het DSO.
10	VTH + TR	Arrangement uitvoeringsdiensten gereed	Alle provincies hebben de afspraken met uitvoeringsdienst(en) (bestuurlijk) vastgelegd en bekrachtigd.
11	VTH + TR	Samenwerkingsafspraken (extern) definitief gemaakt	Met het realiseren van deze mijlpaal is er een definitieve versie van de samenwerkingsafspraken die provincies in regionaal verband hebben met hun ketenpartners (gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, et cetera).

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
4	Waterschapsverordening	Waterschapsverordening publiceren	Het definitieve besluit en de bijbehorende toepasbare regels zijn met de software van waterschappen gepubliceerd via de LVBB en de landelijke voorziening van het DSO.
5	Projectbesluit	Kunnen publiceren projectbesluit	Alle waterschappen kunnen het projectbesluit digitaal publiceren.
6	VTH	Kunnen behandelen van aanvragen en meldingen	Alle waterschappen zijn in staat om aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV (STAM) te ontvangen en deze te beoordelen en te verwerken conform de eisen van de Omgevingswet (zie de bijbehorende minimumeisen).
7	VTH	Samenwerkingsafspraken (extern) definitief gemaakt	Alle waterschappen hebben met hun ketenpartners in regionaal verband samenwerkingsafspraken gemaakt.

Omgevingswet van start

01-01-2024

Toelichting bij de laan Gemeenten

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	Omgevingsplan	Werkende aansluiting PROD STOP
2	Werkende aansluiting PROD STTR	De gemeente beschikt over een werkende STOP-aansluiting op de productieomgeving van de LVBB/DSO-LV.
3	Werkende aansluiting PROD STTR	De gemeente beschikt over een werkende STTR-aansluiting op de productieomgeving van de landelijke voorziening van het DSO.
4	Werkende aansluiting PROD STAM/SWF	De gemeente beschikt over een werkende STAM-aansluiting op de productieomgeving van de landelijke voorziening van het DSO. Ook is de gemeente, voor zover relevant, op de juiste wijze gekoppeld aan de Samenwerkfunctionaliteit (SWF). Of technisch in staat om die te gebruiken.
5	VTH	Alle gemeenten hebben met hun ketenpartners in regionaal verband (provincies, waterschappen, omgevingsdiensten, GGD en veiligheidsregio's, et cetera) in concept samenwerkingsafspraken gemaakt. Het gaat dan onder andere over betrokkenheid bij het omgevingsoverleg, het samenwerken aan toepasbare regels en vergunningaanvragen en de taken die bij de omgevingsdiensten worden belegd.
6	VTH	Gemeenten kunnen de behandeling van vergunningaanvragen, meldingen en andere verzoeken uitbesteden aan een behandeldienst. Zo kan een omgevingsdienst of samenwerkingsverband namens hen aanvragen en meldingen ontvangen en behandelen. Met het realiseren van deze mijlpaal hebben de gemeenten in de productieomgeving aangegeven welke behandeldiensten welke taken namens hen uitvoeren.

Nr. Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
6	Omgevingsplan	Kunnen wijzigen omgevingsplan
7	VTH	Kunnen behandelen aanvragen en meldingen
8	VTH	TH-processen operationeel
9	VTH	Samenwerkingsafspraken (extern) definitief gemaakt
10	Toepasbare regels	TR bruidsschat aangepast aan lokale regelgeving

Toelichting op de ‘groene balken’

Mijlpaal	Beschrijving
Stabiliteit en performance	Stabiliteit en performance van DSO-LV worden continu gemonitord. Resultaten worden periodiek geëvalueerd.
Gebruikersvriendelijkheid Omgevingsloket	Aan het verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid van het loket wordt continu gewerkt op basis van input uit systematische gebruikerstesten, meldingen bij het IPLO en de monitoring van gebruikersinteractie.
Oefenen en inregelen op niveau inwerkingtreding	Alle overheden moeten er zelf voor zorg dragen voorafgaand aan inwerkingtreding voldoende geoefend te hebben en ingeregeld te zijn. In de afgelopen jaren zijn vanuit het programma Aan de slag met de Omgevingswet en de bestuurlijke partners Rijk, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen doorlopend bijeenkomsten georganiseerd om hierin ondersteuning te bieden. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat de regie bij de koepels ligt. Ook in de komende periode wordt de ondersteuning vanuit Ads en de koepels doorgezet via bijvoorbeeld werkplaatsen, functiegerichte sessies, kennisnetwerksessies op een thema en interbestuurlijke sessies in een regio. Dit ter ondersteuning van het oefenen en inregelen zowel in een organisatie als (interbestuurlijk) tussen organisaties. Daarnaast worden hulpmiddelen en instrumenten aangeboden voor het verzorgen van opleidingen voor alle betrokken medewerkers bij bevoegd gezagen zodat medewerkers verder ingewerkt worden.
Proceduretijd voorbereidingen gebiedsontwikkeling volgens de Omgevingswet	Gebiedsontwikkelingen kunnen op verschillende manieren plaatsvinden, onder meer via een (buitenplanse) omgevingsvergunning (BOPA). Daarnaast is de tijdelijke alternatieve maatregel TAM-IMRO beschikbaar.

Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitleg
Ab	Aanvullingsbesluit
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
API	Application Programming Interface
Ar	Aanvullingsregeling
Aw	Aanvullingswet
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BG	bevoegd gezag
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
BS	bruidsschat
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DSO-LV	landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet
EB	Eenvoudig Beter
GIO	Geografisch Informatie Object
Ib	Invoeringsbesluit
IKT	Indringend Ketentesten
IPO	Interprovinciaal Overleg
Ir	Invoeringsregeling
IWT	inwerkingtreding
KB	Koninklijk Besluit

Afkorting	Uitleg
LVBB	landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen
mer	milieueffectrapportage
MR	Ministeriële Regeling
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
Ob	Omgevingsbesluit
OD	omgevingsdienst
OIN	Organisatie-identificatienummer
Or	Omgevingsregeling
Ow	Omgevingswet
PR	Programmaraad
PROD	DSO-LV productieomgeving
STAM	Standaard aanvragen en melden
STOP	Standaard officiële publicaties
STTR	Standaard toepasbare regels
TAM	Tijdelijke alternatieve maatregelen
TPOD	toepassingsprofielen omgevingsdocumenten
TR	toepasbare regels
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wkb	Wet kwaliteitsborging bouw
Wsv	waterschapsverordening